תלמוד בבלי · אחרונים · אמת ליעקב

אמת ליעקב על גיטין

רבי יעקב לורברבוים מליסא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אמת ליעקב על גיטין

רבי יעקב לורברבוים מליסא

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אמת-ליעקב-על-גיטין/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף מג. 4
דף נח. 4

דף מג.

["**והמכשלה** הזאת תחת ידיך", אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן. [א"ה ראיתי להעתיק כאן מהקדמת רבינו לספרו נתיבות המשפט דברים הנוגעים לכאן]: "... כי קוה קויתי לד' שהמעיינים בכל חיבורי זה דברים טובים ונחמדים הרבה ימצאו... אולם שיהיו כל הדברים לאמתה של תורה ידענא בעצמי שלא הגעתי למדה זו... ויש לאדם די התנצלות על השגיאה במה שהוא אדם, כי שיח וכי שיג לו, ובפרט כי הרבה פעמים למדתי מתוך צער גדול. ואף גם זאת אם שהשגיאה והטעות שקר הוא בעצמותו, מ"מ תועלת יש בו לחכמים, ובביאור אמרו חז"ל: והמכשלה הזאת תחת ידיך, אין אדם עומד על ד"ת אלא אם כן נכשל בהן. והענין, כי ידוע שהתורה נמשלה למים (ב"ק יז א), וכאשר יפרש השוחה לצלול במים אדירים להעלות הפנינים ואבני יקר בעת השיבולת הולך וסוער, תכהין עיניו מראות, וקשה עליו להשיג ההבדל הדק שבינם ובין האבן החרסית המונח אצלם רשומין כמעט במראה זה לזה, ותחת הספיר מעלה חרס בידו. אולם אחר העלותו, אור עיניו אתו לסמן לעצמו היטב ההפרש שביניהם, עד שכשהוא צולל שוב פעם שנית אבן המטעה לא ימצא עוד, ואם נמצא מיטיב הוא לראות לדעת את הפנינים וכל יקר ראתה עיניו. הרי דליית הדברים המוטעים הי' לעזר ולהועיל לבל יטעוהו עוד. הוא הדבר אשר המליצו חז"ל באמרם אי לאו דדלאי חספא לא משכחת מרגניתא תותי' (יבמות צב ב, ב"מ יז ב, מכות כא ב), וגם ע"ז יש קבלת שכר מהשמים].

דף נח.

ר' יהושע בן חנני' הלך לכרך גדול שברומי. אמרו לו תינוק אחד יש בבית האסורים וכו', הלך ועמד על פתח בית האסורים ואמר: "מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים" (ישעי' מב, כד). ענה אותו תינוק ואמר: "הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו וגו'" (שם). אמר מובטחני בו שיהי' מורה הוראה בישראל. כבר תמהו בזה הכל, דמה חכמה הכיר בהילד, הלא לא השיב לו רק קרא כדכתיב. ואפילו אם נאמר שהנער כיוון לאיזה כוונה, מנין הי' ר' יהושע יודע כונת הנער.

וליישב זה נראה, דהנה לכאורה קשה לשון הכתוב שהיה לו לכתוב ה' אשר חטאנו לו, מאי זו. אך ידוע כי יש שני מיני עונשין: א) עונש הבא על ידי הקדוש ברוך הוא ב) הסתרת פנים. והסימן לידע איזה עונש הבא על ידי הקדוש ברוך הוא בהשגחה, הוא העונש הבא מדה כנגד מדה. והנה העונש הבא בהשגחה הוא של מדת הרחמים, כענין שנאמר תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם (תהלים צ, ג), וכדרך רופא המרפא

בחיתוך בשר. וזהו כוונת הכתוב "מי נתן למשיסה יעקב", כלומר אם בא על ידי השגחה או ע"י הסתרת פנים חס ושלום. ומשיב הנביא ואמר: "הלא ה'", כלומר על ידי מידת הרחמים בא, והראי' לזה: "זו חטאנו לו", כלומר במשקל העונש הזה ממש חטאנו לו, וכיון שמדה כנגד מדה הוא על כרחך מאת ה' בעל הרחמים היתה זאת. ופי' זה ניכר מתוך הנגינה, כי לפי פירושי תיבת "הלא ה'" צריך להיות באתנחתא, שהוא הפסק מאמר. אבל לפי פרש"י, ש"זו חטאנו" הוא במקום "אשר חטאנו", צ"ל תיבת ה' בטעם משרת. ולכן כששמע ענין הנגינה מהתינוק, שקרא באתנחתא תיבת ה', אמר מובטחני בו שיהי' מורה הוראה בישראל: